

Protokół z VI posiedzenia Rady ds. Budżetu Obywatelskiego

Data posiedzenia: 28 listopada 2017 r.

Czas trwania posiedzenia: 17:00 – 19:00

Członkowie Rady ds. BO uczestniczący w posiedzeniu:

1. Michał Guć
2. Sebastian Jędrzejewski
3. Paweł Kurski
4. Patryk Lenczewski
5. Kajetan Lewandowski
6. Joanna Lica
7. Borys Martela

Pozostałe osoby uczestniczące w posiedzeniu:

8. Joanna Jaczewska (Laboratorium Innowacji Społecznych w Gdyni)
9. Tomasz Matysiak (Laboratorium Innowacji Społecznych w Gdyni)
10. Ewa Stokłuska (Laboratorium Innowacji Społecznych w Gdyni)
11. Aleksandra Dylejko (Laboratorium Innowacji Społecznych w Gdyni)

Temat obrad:

Ewaluacja Gdynińskiego Budżetu Obywatelskiego – propozycje zmian

Porządek obrad:

1. Poddanie pod dyskusję propozycji wstępnych zmian w zarządzeniu i regulaminie BO na rok 2018 zaproponowanych przez zespół LIS:
 - 1.1. usunięcie z zarządzenia Komisji ds. BO
 - 1.2. umożliwienie zgłaszania projektów wykraczających poza teren jednej dzielnicy
 - 1.3. aktualizacja definicji kategorii zadań możliwych do zgłaszania w ramach BO
 - 1.4. rozszerzenie definicji ogólnodostępności na wszystkie projekty
 - 1.5. wymagania dotyczące podpisów poparcia zbieranych pod wnioskiem
 - 1.6. zmiana formuły spotkań realizowanych na etapie zgłaszania wniosków
2. Dyskusja nad pozostałymi kwestiami zgłoszonymi przez członków Rady ds. BO

Przebieg Posiedzenia:

Ad. 1.1.

Omawiana kwestia: usunięcie z zarządzenia Komisji ds. BO

Przebieg dyskusji: Przedstawiciele LIS wskazali, że zapis ten pozostał jeszcze z pierwszej edycji BO, kiedy nie było jeszcze dedykowanej komórki w Urzędzie Miasta, która monitorowałaby przebieg

procesu. Obecnie jest on w całości koordynowany przez Laboratorium Innowacji Społecznych, a Komisja pozostała jako nieco fikcyjny twór, składający się de facto w połowie z przedstawicieli LIS. Zaproponowano zatem, aby zrezygnować z osobnej Komisji i przekazać formalnie jej kompetencje do LIS oraz Rady ds. BO.

Postanowienie: Rezygnacja z Komisji i przekazanie jej kompetencji w nowej edycji procesu zespołowi LIS oraz Radzie ds. BO.

Ad. 1.2.

Omawiana kwestia: umożliwienie zgłaszania projektów wykraczających poza teren jednej dzielnicy

Przebieg dyskusji: Obecnie w regulaminie BO nie ma zapisu stanowiącego, że projekt musi znajdować się na obszarze tylko jednej dzielnicy - wynika to raczej z ducha zapisów, ale nie jest zapisane literalnie. Wśród członków Rady ds. BO pojawiła się sugestia, że należałoby to doprecyzować, ponieważ do tej pory projekty wykraczające poza granice były modyfikowane/ dzielone na kilka lub odrzucane. Tymczasem takie sztywne trzymanie się przebiegu umownych granic administracyjnych uniemożliwia m.in. zgłaszanie popularnych wśród mieszkańców projektów dot. infrastruktury liniowej, takich jak ścieżki rowerowe, ciągi piesze itp. Jednocześnie w kolejnej edycji BO władze miasta chcą pozostać przy modelu, w którym zgłaszać można projekty co do zasady o charakterze lokalnym – problem pojawia się w praktyce w sytuacji, gdy składany projekt ma zasięg lokalny, ale formalnie jest zlokalizowany na terenie dwóch lub więcej sąsiadujących ze sobą dzielnic.

Dyskusja dotyczyła przede wszystkim pomysłów na to, jak w przypadku takich „międzydzielnicowych” projektów rozwiązać problem przyporządkowania projektu do konkretnej dzielnicy, w której znajdzie się on na liście do głosowania oraz z której budżetu miałyby on być finansowany w przypadku zwycięstwa w głosowaniu (np. można byłoby to robić ze względu na to, na terenie której dzielnicy zlokalizowana byłaby większa powierzchniowo lub droższa część projektu). Rozważano również kwestię określenia dopuszczalnego „zasięgu” projektu na terenie sąsiedniej dzielnicy. W trakcie dyskusji odwoływano się także kilkukrotnie do doświadczeń z pierwszej edycji BO, w którym możliwe było składanie wniosków ponaddzielnicowych, których ostateczne skierowanie do realizacji było warunkowane zwycięstwem we wszystkich dzielnicach, gdzie wniosek był głosowany, co w praktyce ograniczało takim projektom szanse na wybranie (mimo uzyskania bardzo dużej bezwzględnej liczby głosów wśród mieszkańców całego miasta).

Projekt byłby finansowany ze środków tylko jednej wybranej dzielnicy. Zidentyfikowane problemy to trudność w ocenie do której dzielnicy taki projekt miałby zostać przyporządkowany (Pojawiła się sugestia by ograniczyć dzielnice, w których można składać tylko do sąsiadujących).

Postanowienie: Wprowadzenie zapisu o wymogu przypisania projektu do jednej, konkretnej dzielnicy i zaplanowania finansowania jego realizacji z jej puli na BO, ale z możliwością lokalizacji na terenie więcej niż jednej dzielnicy (dzielnic sąsiadujących). LIS przygotowuje i przedstawi Radzie propozycje zasad przypisywania takich projektów do konkretnych dzielnic.

Ad. 1.3.

Omawiana kwestia: aktualizacja definicji kategorii zadań możliwych do zgłaszania w ramach BO

Przebieg dyskusji: W trakcie obecnej edycji BO pojawiło się wiele projektów, które nie do końca wpisywały się w kategorie zadań określonych w regulaminie procesu. Przykładowo były to murale, monitoring, defibrylatory, ładowarka zewnętrzna, toalety miejskie, pomniki czy windy przy budynkach. Uznano, że zapisy regulaminu powinny być sformułowane w taki sposób, aby nie było wątpliwości co do tego typu projektów i ich kwalifikowalności do procedowania w ramach BO. W toku dyskusji rozważano m.in. przeformułowanie kategorii dopuszczalnych projektów zgodnie z typologią zadań gminy i powiatu (co zastosowano np. w regulaminie budżetu obywatelskiego w Łodzi).

Najwięcej dyskusji wzbudziła kwestia ograniczenia kategorii dróg, na których można proponować zmiany organizacji ruchu w ramach BO (w regulaminie wyłączone zostały kategorie dróg powiatowych i wojewódzkich) oraz szerzej – zasadności decydowania o skomplikowanych i nierzadko kontrowersyjnych zmianach związanych z organizacją ruchu w procedurze BO. Najistotniejsze argumenty i postulaty w tym obszarze dotyczyły następujących zagadnień:

- To właśnie na drogach powiatowych i wojewódzkich, a nie na małych osiedlowych drogach, najbardziej potrzebna jest realizacja projektów związanych z bezpieczeństwem uczestników ruchu. Skoro nie ma innych łatwo dostępnych metod wdrażania/ realizacji takich propozycji przez mieszkańców, warto rozszerzyć ten zapis o wyższe kategorie dróg.
- Ewentualnemu rozszerzeniu kategorii projektów związanych z organizacją ruchu o wyższe klasy dróg powinien towarzyszyć zapis o koniecznej ocenie zasadności takiego rozwiązania, która mogłoby być prowadzona przez jednostki miejskie na etapie weryfikacji.
- Wątpliwość związana z tym, że w BO bierze udział tylko kilkanaście procent mieszkańców, co sprawia że trudno uznać ten mechanizm za dobrą metodę wprowadzania zmian na tego typu drogach (powiatowych i wojewódzkich).
- Kwestie związane z organizacją ruchu trudno rozstrzygać w oparciu o plebiscyt (głosowanie) ze względu na brak możliwości dyskusji mieszkańców i brak możliwości wypowiedzenia się przeciw zaproponowanym pomysłom. Z argumentem tym powiązany został postulat wyłączenia w ogóle kategorii zmian w organizacji ruchu z listy typów projektów kwalifikowalnych w ramach BO.
- Obawy związane z tym, że w ramach dopuszczalności projektów z zakresu organizacji ruchu drogowego możliwe będzie również zgłaszanie projektów dotyczących np. usuwania sygnalizacji świetlnej na najszybszych drogach czy likwidacji progów zwalniających. W tym kontekście pojawiła się sugestia, by rozszerzyć ocenę projektu o weryfikację zgodności projektów ze Strategią Rozwoju Miasta Gdyni 2030.

Postanowienie: Dodanie zapisu o wymogu zgodności projektów zgłaszanych do BO strategiami i programami miejskimi. Rozszerzenie kategorii „ładu przestrzennego w zakresie estetyzacji” poprzez sformułowanie „na przykład” a nie „to jest”. Uwzględnienie w małej architekturze obiektów takich jak rzeźby, tablice pamiątkowe (z wyłączeniem pomników, które znajdują się w kompetencjach rady miasta) oraz rozszerzenie pozostałych kategorii o projekty, które były zgłaszane w tym roku, ale się w nich nie mieściły. Pan Kajetan Lewandowski zobowiązał się do przygotowania propozycji nowej definicji obejmującej projekty z zakresu bezpieczeństwa i ładu publicznego oraz zmian w organizacji

ruchu, a LIS – do przygotowania propozycji nowego brzmienia pozostałych kategorii (w odniesieniu do typologii zadań gminy i powiatu).

Ad. 1.4.

Omawiana kwestia: rozszerzenie definicji ogólnodostępności na wszystkie projekty

Przebieg dyskusji: Uznano, że zapis ten sprawdził się w tym roku bardzo dobrze w odniesieniu do projektów zlokalizowanych na terenach administrowanych przez jednostki miejskie. Członkowie Rady jednogłośnie poparli pomysł, by nie ograniczać tego zapisu jedynie do projektów zlokalizowanych na terenach administrowanych przez podmioty publiczne, ale zapisać wprost w regulaminie obowiązków stosowania określonej w nim definicji ogólnodostępności (z określeniem minimalnych warunków udostępniania efektów realizacji projektu wszystkim zainteresowanym mieszkańcom) do wszystkich projektów.

Postanowienie: Rozszerzenie wymogu spełniania definicji ogólnodostępności określonej w regulaminie BO na wszystkie realizowane w ramach niego projekty i dodanie mówiącego o tym wprost zapisu w regulaminie BO na rok 2018.

Ad. 1.5.

Omawiana kwestia: wymagania dotyczące podpisów poparcia zbieranych pod wnioskiem

Przebieg dyskusji: Ze względu na zgłaszane trudności ze skompletowaniem list poparcia od osób zameldowanych w danej dzielnicy, zaproponowano odejście od obowiązującego w BO 2017 wymogu w kwestii list poparcia dla projektów. Pod dyskusję poddano propozycję zastąpienie wymogu podawania szczegółowych danych weryfikowanych w miejskich bazach oświadczeniem o zamieszkiwaniu pod konkretnym adresem. Rozważano dwie opcje: w opcji pierwszej – byłoby to oświadczenie o byciu mieszkańcem danej dzielnicy, w której został zgłoszony projekt, w drugiej – po prostu o byciu mieszkańcem Gdyni.

W dyskusji podnoszono argumenty, że zebranie wymaganej liczby podpisów nie jest wielkim problemem dla niektórych, ale też zwracano uwagę, że problem ten ma różną skalę w różnych dzielnicach oraz że dotyczy szczególnie osób starszych. W tym kontekście pojawiła się również sugestia jednego z członków Rady, by powrócić do głosowania wyłączenie na dzielnicę faktycznego zamieszkania.

Postanowienie: Zmiana zapisów dotyczących wymogu zbierania podpisów poparcia pod wnioskiem – niezbędne będzie zebranie podpisów 25 osób zamieszkujących (a nie zameldowanych) na terenie danej dzielnicy. Na liście poparcia osoba popierająca będzie składała oświadczenie o zamieszkiwaniu pod konkretnym adresem na terenie danej dzielnicy.

Ad. 1.6.

Omawiana kwestia: zmiana formuły spotkań realizowanych na etapie zgłaszania wniosków

Przebieg dyskusji: Przedstawiciele LIS zaprezentowali dane nt. bardzo niskiej frekwencji na spotkaniach dzielnicowych w edycji BO 2017 i zwrócili uwagę na wyczerpywanie dotychczasowej formuły tych spotkań. Zaproponowano zmianę podejścia do organizacji spotkań na etapie zgłaszania wniosków: zamiast kierować większość energii i zasobów LIS na organizację 23 spotkań dzielnicowych o dość niewielkim zasięgu, skupienie się na organizacji bogatszego programu maratonów międzydzielnicowych, który zostałby - oprócz funkcji konsultacyjnej dla wnioskodawców - poszerzony o rozbudowaną część informacyjno-promocyjną. Spotkania dzielnicowe mogłyby wtedy pełnić funkcję uzupełniającą dla takich maratonów, z przeniesieniem funkcji organizacyjnych na chętne rady dzielnic, które miałyby pomysł na ich realizację. LIS, na prośbę rady, mógłby stanowić wsparcie merytoryczne na takich spotkaniach, które stałyby się nieobowiązkowe.

Postanowienie: Przyjęcie propozycji odejścia od obowiązkowych spotkań w radach dzielnic na etapie składania wniosków i przekierowania zasobów LIS na tym etapie przede wszystkim na organizację spotkań międzydzielnicowych. Oddanie odpowiedzialności za ewentualną organizację spotkań w dzielnicach radom dzielnic (z rolą wspierania merytorycznego ze strony LIS).

Ad. 2.

Kwestia nr 1:

Omawiana kwestia: Wspieranie mieszkańców poprzez uruchomienie „Pomocy Obywatelskiej” – propozycja Pana Pawła Kurskiego

Przebieg dyskusji: Taka pomoc miałaby polegać na przygotowywaniu przez mieszkańców wstępnych pomysłów na projekt i oddawaniu ich do opracowania odpowiednim komórkom w Urzędzie Miasta, by projekt został przygotowany i uzupełniony; dopiero wtedy mieszkańiec rozpoczynałby zbieranie podpisów poparcia pod wnioskiem. Podczas dyskusji pojawiły się wątpliwości dotyczące wykonalności takiej propozycji, związane z potencjalnym obciążeniem dodatkowymi obowiązkami urzędników UM oraz konkretne propozycje zmian tego pomysłu, ponieważ trzeba byłoby wziąć pod uwagę to, że takich pomysłów byłoby znacznie więcej niż wniosków (skoro ich zgłoszenie wiązałoby się z minimalnym wysiłkiem ze strony mieszkańców) i trzeba byłoby dokonywać jakiejś selekcji pomysłów, by dało się nad nimi realnie pracować. W tym kontekście rozmawiano m.in. o tym, że:

- Mieszkańcy musieliby w pierwszej kolejności zebrać głosy poparcia i musiałaby to być większa liczba (np. 300 zamiast 25) i dopiero później ta część wniosków, która cieszyła się co najmniej taką popularnością, byłaby szczegółowo opracowywana w jednostkach.
- Selekcja pomysłów powinna się dokonywać na spotkaniach w dzielnicach i dopiero wtedy te kilka najbardziej sensownych w opinii mieszkańców propozycji byłoby opracowywane przez komórki w urzędzie, chociaż to wymagałoby większych zmian w formule całego procesu.

Kwestia nr 2:

Omawiana kwestia: Identyfikacja osobowa urzędników, którzy sprawdzają wnioski w BO

Przebieg dyskusji: Czasami w toku weryfikacji zdarza się, że pod sugestiami zmian dla wnioskodawcy podpisuje się „wydział”, bez wskazania konkretnej osoby. Utrudnia to często autorom kontakt z

urzędnikami i dyskutowanie nad szczegółami niezbędnych zmian, a także może osłabiać poczucie osobistej odpowiedzialności za wykonywaną pracę. Również na etapie konsultowania projektów powinna być możliwość znalezienia listy kontaktów do osób które weryfikują projekty, aby można było bez problemu skontaktować się z konkretnym (znanym z imienia i nazwiska) pracownikiem merytorycznym, który jest w stanie odpowiedzieć na pytania mieszkańców związane z określonymi zagadnieniami, którymi zajmuje się dany wydział, a zarazem jest wdrożony w Budżet Obywatelski.

Postanowienie: Sporządzenie oficjalnej i łatwo dostępnej listy osób (znanych z imienia i nazwiska) do kontaktów/ konsultacji w ramach określonych wydziałów. Wprowadzenie obowiązku podpisywania się z imienia i nazwiska pod wiadomościami przesyłanymi do wnioskodawców z wydziałów wraz z danymi kontaktowymi do osób, z którymi autorzy mogą skontaktować się w tej sprawie.

Kwestia nr 3:

Pod koniec posiedzenia pojawiło się również pytanie o możliwość zwiększenia puli środków na BO w roku 2018. Wiceprezydent Michał Guć wyjaśnił, że decyzja w sprawie wysokości puli na BO w kolejnej edycji jeszcze nie zapadła.

Następne posiedzenie zostało wyznaczone na trzeci tydzień grudnia, z trzema terminami do wyboru: 12, 13 i 15 grudnia o godz. 17.00. Ustalono, że termin zostanie wybrany później, po deklaracji o dyspozycyjności wszystkich członków Rady złożonej drogą elektroniczną.

Protokół sporządziła:
Joanna Jaczewska